

Μεταξᾶς (*), κομιστῆς δὲ πιστερίου καὶ χαρακτήρων ἑλληνικῶν ἀγορασθέντων ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος εἶχεν ἐκμάθει τὴν τυπογραφικὴν τέχνην. Προκειμένου δὲ νὰ ζητηθῆ παρὰ τῆς Πύλης ἢ πρὸς σύστασιν τοῦ τυπογραφείου τούτου ἄδεια, ὁ Σιρ Θωμᾶς Ῥούης, ὁ Κορνῆλιος Ἄγας, καὶ ὁ Κύριλλος, συνελθόντες εἰς συμβούλιον καὶ ἐνεργήσαντες τὰ δέοντα, οὐδεμίαν κατ' ἀρχὰς ἀπήντησαν, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, δυσχέρειαν, διότι ἡ κυβέρνησις ἐσπευσε νὰ δώσῃ τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν. Ἐπιπλέον τῶντις ὁ μέγας Βεζύρης ἠδύνατο ποτὲ νὰ ὑποπτεύσῃ εἰς ποίαν δύναμιν ἦνοιγε τὰς πύλας τοῦ κράτους αὐτοῦ καὶ τίνα νέον Δούρειον ἵππον παρεδέχετο ἐντὸς τῶν τειχῶν τοῦ Σταμβούλ; Ὁ Τοῦρκος οὗτος ἤθελεν ἐκλάβει βεβαίως ὡς παράφρονα τὸν ἄνθρωπον ὅστις, προσελθὼν, ἤθελεν εἶπει αὐτῷ ὅτι τὰ σιδηρὰ ἐκεῖνα κερμάτια, μελανωθέντα καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου πιεσθέντα, εἶχον ἤδη διασεισῆσαι τὴν ἀρχαιοτέραν καὶ παντοδυναμοτέραν τῆς Εὐρώπης δύναμιν, τὴν Παπικὴν ἀρχήν· ὅτι ἡ μικρὰ ἐκείνη μηχανὴ προέκειτο νὰ μετακινήσῃ τὰς βάσεις τῶν φεουδαλικῶν κοινωνιῶν, νὰ χύσῃ εἰς νέον χωνευτήριον τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς, νὰ ἀναδείξῃ αὐτοὺς καθυπερτέρους τῶν Μουσουλμάνων, καὶ νὰ ἐπιταχύνη τὴν πτώσιν τοῦ Ἰσλαμισμοῦ· ὅτι ἡ οὐρανία αὕτη ἐφεύρεσις ἐμελλε ποτὲ ν' ἀπελευθερώσῃ μοῖραν τινὰ τῶν χριστιανῶν αὐτοῦ δούλων, καὶ νὰ συγχροτήσῃ ἀπὸ αὐτῆς βασιλεῖον ἀνεξάρτητον· ὅτι ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν ἐν αἷς ἐμελλε νὰ ἐδρεύῃ Ἕλληνας βασιλεὺς, ὁ τύπος ἤθελε ποτὲ ἀπειλήσῃ τὸν Σουλτάνον ἐν τῷ παλατίῳ αὐτοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἤθελεν ἐπὶ τέλους ἐπιτύχει παρὰ τῆς Εὐρώπης τὴν χειραφέτησιν ὅλων τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς! (**)

(*) Διετέλεσεν οὗτος συμμαθητὴς τοῦ Λουκάρεως εἰς Παδοῦν.

(**) Ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας ἀρχεταῖ ἡ ἀκμὴ τοῦ ἄνθρωπου.

